

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Marocnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Dredništvo in upravnistvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v torek, dne 21. marca 1933.

Štev. 34.

Dividende zadrug

V sredo, dne 15. t. m. se je vršil v Celju redni letni občni zbor tamošnje Nabavljalne zadruge drž. uslužbencev. V poročilu o tem občnem zboru, ki ga je priobčila celjska »Nova doba«, čitamo, da je občni zbor sklenil, da vrne 50% čistega dobička svojim zadrugnim članom — rednim odjemalcem kot dividendo.

Nimamo prav nobenega razloga, da ne bi smatrali tega poročila za točno in zato si moramo dovoliti par pripomb. Naši konzumi so vpeljali posebno specijaliteto, da skušajo pridobiti čim več odjemalcev na ta način, da jim izplačujejo ob koncu leta iz svojega čistega dobička neko posebno denarno nagrado. Čim več boš kupil vse leto pri konzumu, tem več dobiš ob koncu leta dividende, je priprosta formula te osebe za naivne ljudi. Pravimo za naivne, ker vsak razsoden človek se bo pač zavedal, da bo dividenda tem večja, čim več je kupil konzument med letom predragega blaga. Kajti ves ta dobiček, ki ga je dosegel konzum, izkira le iz predrago zaračunanega blaga in najmanj za toliko, kolikor dobi konzument ob koncu leta dividende, je plačal v vsem letu predrago kupljeno blago. Skoraj gotovo pa še nekaj več. Naj bi zadruga takoj od vsega početa ceno blaga pravilno kalkulirala, pa bi prihranila svojim članom dosti denarja med letom, sebi pa mnogo nepotrebnega dela. Toda to le mimogrede.

Mnogo važnejše je namreč vprašanje, kako morejo z vsemi privilegiji obdarjene zadruge izplačevati dividendo. Na občnem zboru ljubljanskega združenja se je namreč poročalo o razsodbi Državnega sveta, da velja za zadruge davčna prostost, če ne izplačujejo svojim članom nobenega čistega dobička. Pripadništvo k zadrugi pač ne sme imeti nobenega pridobitnega značaja in zato ni dovoljeno zadržati, da bi izplačevalo čistega dobička. Iz poročila o občnem zboru celjske nabavljalne zadruge pa sledi, da se vrne polovica čistega dobička zadrugnim članom kot dividenda, da se torej članom izplačuje čisti dobiček. Popolnoma postranskega pomena je, kako velik je ta čisti dobiček, ker glavno je, da se dobiček izplačuje, da je za zadrugarja važen ne le zadrugi motiv, temveč tudi pridobiten. Ne vemo seveda, kako načelstvo zadruge ta svoj korak utemeljuje in zato bi bili načelstvu hvaležni, če nam pojasni par vprašanj:

Ali misli načelstvo, da je v redu, če izplačuje zadruga, ki uživa zavoljo združne misli velike privilegije, svojim članom dividendo?

Ali misli načelstvo, da je v skladu z združno mislijo izplačevanje dividende?

Ali ne more načelstvo na drug način propagirati med svojimi člani zadrugne misli ko z dodeljevanjem dividende?

Ali se zaveda načelstvo, da mora naravnost rigorozno gledati na to, da niti v najmanjši meri ne stori nič, kar bi moglo veljati kot argument proti privilegijem, ki jih uživa?

Naj bo dividenda malenkostna ali ne, to je le postranskega pomena, ker gre za vprašanje načelne važnosti, da zadruge ne smejo deliti svojim članom nobene dividende. Stvar je namreč v tem, da je danes lahko dividenda malenkostna, jutri pa je prav izdatna, če se namreč sploh prizna pravica do dividende.

Ali pa bi moglo načelstvo zadruge tudi spoznati, da more razdeljevanje dividende zadrugnim članom že tudi napraviti vtis nelepe konkurence. Vse leto je trgovec, ki plačuje vse davščine, v neenaki borbi s konzumi in nabavljalnimi zadrugami. Da to borbo vzdrži mora vse leto prodajati po konkurenčnih cenah. Sedaj pa bi moral ob koncu leta izplačevati še svojim odjemalcem dividendo, če bi hotel ostati konkurenčen. Na ta način mora trgovec propasti, na ta način mora propasti vsa trgovina. To pa menda le ni cilj konzumov in nabavljalnih zadrug, ki vendar hočejo le

pomagati svojim članom, ne pa škodovati stanu, ki je eden stebrov vsega gospodarstva.

Izplačevanje dividende zadrugnim članom je vprašanje načelne važnosti, ki mora biti rešeno do temelja in zato moramo vztrajati na tem, da načelstvo celjske

Ali smo napram Italiji aktivni

Beograjski »Trgovinski Glasnik« priobčuje o tem vprašanju zanimiv dopis iz Milana, v katerem pravi:

Italijansko jugoslovanski kliring za blagovna plačila posluje že štiri in pol mesece in je zato zanimivo zasledovati razvoj plačil po tem kliringu. V jugoslovanski javnosti je ukoreninjeno mnenje, da je jugoslovanska trgovinska bilanca z Italijo visoko aktivna, kar se zlasti vidi iz statistike naše zunanje trgovine. Po tej uvažamo stalno iz Italije manj, kakor pa v njo izvažamo. V jugoslovanskem tisku nismo mogli nikjer najti podatkov o razvoju tega kliringa in se moramo zato zanesti na podatke, ki nam jih nudi italijanski tisk.

Z ozirom na to, ker morajo čakati italijanski izvozniki na izplačilo svojih terjatev za blago, ki so ga izvozili v Jugoslavijo, objavljajo italijanski listi tedenske izkaze o stanju kliringa, ki obstoji med Jugoslavijo in Italijo. Iz teh izkazov se vidi, da so znatna salda, ki znašajo navadno od 15 do 20 milijonov lir, stalno pri Narodni banki v Beogradu. Kaj to pomeni?

Pri klirinškem sistemu mora imeti država, ki je napram drugi aktivna v trgovinskem prometu, pri tej znatne terjatve. Te terjatve morejo njeni izvozniki realizirati samo, če se poveča uvoz iz te države. Nasprotno pa pasivna država vedno več dolguje kakor aktivna in pri njej se navadno nahajajo klirinška salda, ki so tem večja, čim večja so pasiva trgovinske bilance, seveda pod pogojem, da se po klirinškem prometu izvršujejo samo blagovne transakcije. Naravna posledica takšnega stanja je, da izvozniki pasivne države ved-

nabavljalne zadruge pojasni, če je poročilo »Nove dobe« točno. In če je to poročilo točno, da tudi svoje ravnanje utemelji. Upamo, da nam načelstvo ne bo odreklo tega pojasnila, ker je to tudi v interesu nabavljalne zadruge same in njenih privilegijev.

no redno prejemajo svoje terjatve po kliringu.

Kakšen je v tem pogledu položaj med našo državo in Italijo? Če pogledamo statistiko naše zunanje trgovine, potem vidimo, da smo napram Italiji v skoraj dvojni meri aktivni. Če pa pogledamo razvoj kliringa, po katerem bi se moralo vzdrževati stanje medsebojne trgovinske bilance, pridemo do zaključka, da smo napram Italiji v trgovini pasivni. Pri kliringu čakajo samo izvozniki aktivne države mesece dolgo, da pridejo na vrsto. Dejansko tudi vidimo, da čakajo italijanski izvozniki. Naši izvozniki pa dobivajo takoj denar. To pomeni, da smo napram Italiji pasivni.

Ta ugotovitev je za našo državo velike važnosti in bi zato morali ta pojav razložiti, da preprečimo eventualne zmotne. Če namreč neopravičeno mislimo, da smo napram našemu zapadnemu sosedu aktivni, bomo morali pri trgovinskih pogajanjih vedno popuščati. Od tega bomo imeli mnogo škode, posebno, ker smo deansko pasivni. Nastaja vprašanje: Ali naj verjamemo statističnim številkam naše zunanje trgovine, ki se mimogrede povedano, ne strinjajo s številkami italijanske statistike, ali pa naj verujemo stvarnemu efektu plačil, ki se vrše po kliringu? Iz italijanskih podatkov se vidi, da so plačila starih dolgov, ki so obstojala ob uveljavitvi klirinškega sporazuma (1. novembra l. l.), skoraj izravnana. Klirinški saldo dokazuje, da se tekoča trgovina razvija na način, ki dementira številke naše statistike zunanje trgovine. Vsa stvar je brez dvoma zelo zanimiva. Vsled tega bi bilo nujno potrebno, da pregledamo našo statistiko o zunanji trgovini in jo popravimo, če je netočna.

Iz ekspozicije trgovinskega ministra

Pri podrobni proračunski razpravi je podal trgovinski minister dr. Šumenković precej obširen ekspozit o našem gospodarskem položaju. Vsled pomanjkanja prostora moremo podati le kratek ekscerpt iz njegovega govora.

Uvodoma je minister Šumenković konstatiral, kako silno so padle vse cene. Prav tako silno pa je nazadovala tudi mednarodna trgovina. V primeri z letom 1929 je nazadovala naša zunanja trgovina za celih 61,9 odstotkov. Bolj pa je padel uvoz ko izvoz, vsled česar smo zaključili leto 1932 s prebitkom v višini 195 milijonov Din, medtem ko je bila naša trgovinska bilanca v letu 1931 še pasivna.

Nazadovanje našega izvoza se je skušalo nadomestiti s povečanjem konzuma na notranjem trgu, kar se je tudi posrežilo. Nazadovanje cen pa je skušalo preprečiti trgovinsko ministristvo s tem, da pridobi našim pridelkom nove trge. V ta namen je naša država sodelovala pri vseh akcijah bloka agrarnih držav, zlasti s sklepanjem preferenčnih pogodb. V začetku je predlog o preferencah naletel na velik odpor, a je bil kasneje sprejet od večine držav. Naša država ima sedaj preferenčne pogodbe s Francijo, Avstrijo, Češkoslovaško in Nemčijo. Ni pa pričakovati, da bi se v doglednem času sklenila multilateralna trgovinska pogodba, po kateri bi se vse evropske države obvezale priznati preferencijal za naše agrarne proizvode. Preferenčni sporazumi, ki jih je sklenila naša država, so imeli za nas denarni efekt okrog 54 milijonov Din.

Od pridelkov je najtežje na tujih trgih plasirati sadje, ki tvori 30% vsega našega izvoza, ker se sadje hitro pokvari in ga je treba prodati takoj, ko dozori. Cerealijske

ki tvorijo 12% našega izvoza, je mnogo lažje izvažati. S posebnim zakonom je vlada uredila izvoz živine. Po sporazumu z Avstrijo smo dosegli izvozni kontingent 10.000 glav goveje živine, 500.000 glav drobnice, sto vagonov perutnine in 50.000 stotov fižola. Dosegli smo nova tržišča na Malti in v Levantu in v kratkem se prično pogajanja z Madjarsko in s Poljsko.

Ker vlada skoraj v vseh državah agrarni protekcionizem, je izvoz deželnih pridelkov vedno težji in če ta protekcionizem ne poneha, bomo morali omejiti agrarno produkcijo.

Dostikrat se govori, da so naše zaščitne carine na industrijske izdelke previsoke. Ti očitki so neutemeljeni, ker pri najboljši volji teh carin nismo mogli znižati. Pri vsaki reviziji trgovinskih pogodb so se namreč vedno zviševale carine na uvoz naših kmetijskih pridelkov, vsled česar smo morali ohraniti industrijske carine na prejšnji višini, da s tem dosežemo olajšave za izvoz naših agrarnih proizvodov.

Ministrstvo se je v zadnjem času zlasti bavilo z zaščito hranilnih vlog. Na njegov predlog se bo ustanovil poseben odbor, v katerem bodo zastopani poleg strokovnjakov tudi vsi gospodarski krogi. Ta odbor naj bi izdelal načrt za sanacijo našega banкарstva. Zlasti pa naj bi rešil ta vprašanja: fuzije denarnih zavodov, maksimiranja nekaterih uradniških plač sodelovanje vlagateljev pri vodstvu zavodov, ustanovitev institucije za okrepitev zavodov in novi zakon o hranilnicah in bankah.

Minister dr. Šumenković je nato poročal o carinski vojni z Nemčijo. Vsled notranjih političnih dogodkov v Nemčiji je bilo nemogoče podaljšanje trgovinske pogodbe, ki je ugasla dne 5. marca. Začasno

pogodbo je bila Nemčija pripravljena skleniti le, če se odrečemo preferenčnih pogodb, kar bi pa silno škodovalo našemu izvozu. Ker je ostala Nemčija nedostopna za vsako koncesijo, je nastalo brezpogodbno stanje, ki pa je bolj v škodo Nemčiji, ker je bila naša zunanja trgovina napram Nemčiji deficitna za 150 milijonov.

Nato je poročal minister Šumenković o trgovinskem in obrtnem strokovnem šolstvu in o tujskem prometu. Čeprav so slabe gospodarske razmere zelo škodovala tujskemu prometu, je obiskalo našo državo vendarle skoraj 150.000 tujcev, ki so pustili v deželi okoli 260 milijonov dinarjev. Da se poveča pritek tujcev, je Jugoslavija sklenila turistični pogodbi s Češkoslovaško in Madjarsko in pripravlja enako pogodbo s Poljsko. Slična sporazuma bo skušala doseči tudi z Nemčijo in Avstrijo.

Minister Šumenković je nato govoril o važnosti obrtniškega stanu, saj je v Jugoslaviji okoli 200.000 obrtnikov. Da bi ugodila željam obrtnikov, je vlada uveljavila novi obrtni zakon, ki daje obrtništvu vse možnosti za napredek.

Današnja gospodarska kriza je sicer težka, ni pa tragična. V primeri z drugimi državami ni naš gospodarski položaj tako težaven, da ne bi bilo mogoče premagati vseh težav. Toda treba bo delati in ohraniti zdrav optimizem. Vlada bo intervenirala povsodi, kjer bodo zahtevali to interesi našega gospodarstva.

Ljubljanska Zbornica ostane skupna

Deputacija slovenskih narodnih poslancev in zastopnikov slovenskega obrtnišstva pod vodstvom podpredsednika Zbornice Josipa Rebeka in g. Bureša se je dne 19. t. m. zglasila pri ministrih dr. Kramerju, dr. Šumenkoviću in Ivanu Mohoriču in zaprosila gospode ministre, da se rok za glasovanje o zbornicah ne podaljša več, ker se je že itak velika večina obrtnišstva izjavila za skupne zbornice. Podaljšanje roka bi samo motilo konstruktivno delo obrtniških organizacij.

Prošnja deputacije je bila uslišana in je s tem neplodnih razprav o skupnih in ločenih zbornicah konec. Čestitamo našim zavednim obrtnikom k temu pomembnemu uspehu.

NAMERE PREDSEDNIKA ROOSEVELTA

Predsednik Roosevelt namerava predlagati kongresu razne zakonske predloge v pomoč brezposelnim in farmerjem. Brezposelnim naj bi našli delo zlasti pri pogozdovanju. Farmerjem pa bi se pomagalo s povišanjem cen za kmetijske pridelke. To naj bi se doseglo na ta način, da se zmanjša površina za žiti posejane zemlje. Združene države Sev. Amerike nameravajo že letos s tem pričeti. Predsednik Roosevelt se trudi, da bi na takšno rešitev vprašanja pristale tudi druge države in sicer še pred pričetkom svetovne gospodarske konference. Nadalje je Roosevelt za znižanje carin in bo skušal doseči, da se bo tudi svetovna gospodarska konferenca izjavila v tem smislu.

BRITANIJA IN VPRAŠANJE CARIN

V spodnji zbornici so povzročili liberalni poslanci debato o stališču, ki ga naj zavzame v vprašanju carin na svetovni gospodarski konferenci velikobritanska delegacija. Liberalci so v tej debati, podpirani od delavskih poslancev, naglašali da se morajo carine zmanjšati. Konservativci pa so temu ugovarjali, ker da sedanje britanske carine nimajo protekcionističnega značaja, temveč imajo le ta namen, da doseže angleška vlada s pomočjo sedanjih carinskih postavk razne koncesije za britansko trgovino.

Trgovine v soboto, dne 25. t. m. na praznik Ozn. D. Marije bodo le dopoldne odprte. Uprava Združenja trgovcev.

Za pravice trgovskih potnikov

Občni zbor Društva trgovskih potnikov in zastopnikov

Vse premalo ceni naša javnost delo naših trgovskih potnikov, ki so najuspešnejši pionirji naše gospodarske osamosvojitve. Vsak naš slovenski trgovski potnik je propagator domačega blaga in brez naših delavnih trgovskih potnikov ne more nikdar zmagati geslo, da treba kupovati predvsem domače blago. Pa tudi za razvoj naše domače trgovine ter industrije so si pridobili trgovski potniki neveljavih zaslug. Trgovski potnik je posrednik med velikim trgovskim svetom in najmanjšim detajlnim trgovcem, ki je dobival od trgovskega potnika vedno polno pobud za izboljšanje in izpopolnitev svoje trgovine. Posebne zasluge pa si je pridobil slovenski trgovski potnik s tem, da je odprl slovenski trgovini ves ogromen trg Jugoslavije. Po pravici sme zato naš trgovski potnik zahtevati, da javnost tudi upošteva njegove potrebe in da bosta že enkrat izpolnjeni njegovi glavni zahtevi, da mu ne odjedajo kruha tuji potniki in da se priznajo pionirjem naše gospodarske osamosvojitve tudi železniške ugodnosti. Nista ti zahtevi utemeljeni le vsled zaslug, ki so si jih pridobili trgovski potniki, temveč sta obe zahtevi utemeljeni tudi iz ozirov na naše narodno gospodarstvo. Da v današnjih časih ne morejo dobiti naši ljudje kruha, ker so zasedli njih mesta tuji, je tako neoprostljiv gospodarski greh,

Adria prašek je boljši

da bi morala nastopiti proti njemu državna oblast. Prav tako pa je jasno, da delo trgovskega potnika nikakor ni lahko, še manj pa udobno in da bo tem bolj uspešno, čim manj ovir mora premagovati. In cena vožnja je pogoj, da more trgovski potnik obiskovati tudi najmanjše in najbolj oddaljene kraje, kajti drugače velja vožnja več, ko pa zaslužek potnika. Vsak obisk trgovskega potnika v oddaljenem kraju pa pomeni napredek gospodarske kulture in zato treba dovoliti trgovskim potnikom vozne ugodnosti.

Pridružujemo se zato v polni meri zahtevam občnega zbora Društva trgovskih potnikov in zastopnikov in upamo, da bo mogel agilni predsednik Krek na prihodnjem občnem zboru že poročati, da je tudi trgovski potnik prišel do svoje pravice.

IX. redni občni zbor Društva trgovskih potnikov in zastopnikov se je vršil v nedeljo v Trgovskem domu. Zbor je otvoril predsednik Janko Krek, ki je uvodoma pozdravil vse zborovalce, imenoval pa: predsednika društva »Merkur«, dr. Fr. Windischerja, zastopnika Zbornice za TOI, tajnika dr. Plešša, zastopnika Društva veletrgovcev in industrijev ravnatelja Jerasa in zastopnika Združenja trgovcev tajnika Šmuka.

Nato se je spomnil umrlih članov, katerih spomin so počastili zborovalci s trikratnim vzklikom »Slava«.

V stvarnem poročilu je poročal nato predsednik Krek o prizadevanju društva, da se boj proti nepotrebnim inozemskim potnikom že enkrat uspešno izvede do konca. Tuji trgovski potniki postajajo vedno bolj vsiljivi in nikakor ne gre, da zlasti v današnjih časih odjedajo tuji ljudje našim kruh. Čeprav društvo v tem upravičenem boju ni bilo osamljeno in ga je zlasti krepko podpirala Zbornica za TOI, delo-

lema banska uprava in Delavska zbornica in zlasti še naše časopisje s »Trgovskim listom« na čelu, vendar ni bil dosežen popoln uspeh. Drugo veliko vprašanje, ki je najbolj zaposlovalo društvo, je bilo prizadevanje društva, da že vendar enkrat doseže za svoje člane ugodnosti na železnica in parobrodih. Žal pa so bili v tem vprašanju vsi napori zaman in zato bo moralo društvo tudi vnaprej posvečati tema dvema vprašanjem svojo največjo pozornost.

Oošino tajniško poročilo je podal tajnik Ludovik Remec. Društvo ima 109 rednih in 124 ustanovnih članov. Zaradi krize se je število članstva nekoliko zmanjšalo. Tudi letos se je društvo nad vse prizadevalo, da doseže za svoje člane polovično vožnjo na železnica in parobrodih. V posebnih vlogah na ministrstvo, železniško direkcijo v Ljubljani in še posebej na referenta v ministrstvu je dokazalo društvo upravičenost te zahteve. Ljubljanska direkcija je sicer priporočila prošnjo in predlagala, da se tej zahtevi trgovskih potnikov ugotovi, toda prošnja je ostala nerešena. Ker imajo v drugih državah trgovski potniki polovično vožnjo že dovoljeno, je tem manj vzroka, da se ne bi ta pravica priznala tudi našim trgovskim potnikom.

Na priporočilo Zbornice za TOI pa je društvo doseglo za svoje člane od zdravilišča v Rogški Slatini v času med 1. majem in 15. junijem ter 1. septembrom in 30. septembrom 50% popust pri zdravljenju in oskrbi.

Poročilo omenja nato delovanje društva, proti nepotrebnim namestitvi tujih potnikov. Društvo je imelo natančno evidenco vseh tujih potnikov in doseglo tudi nekatere uspehe. Tako je bilo na intervencijo društva prepovedano 9 tujim potnikom delovati v naši državi. Se vedno pa je dosti trdk, ki čisto po nepotrebnem zaposlujejo tuje potnike. Tajnik je tudi prebral imena teh trdk, kar naj bo za te zadnji opomin, da svojo napako popravijo.

Društvo je tudi posredovalo svojim članom za službe in sicer v 39 primerih. Tudi glede zavarovanja svojih članov je storilo društvo svojo dolžnost in so bile tekom leta izplačane štirim članom zavarovalnine.

Res pregledno blagajniško poročilo je podal dolgoletni blagajnik Al. Grile. V preteklem poslovnem letu je bil dosežen prebitok v višini 13.582 Din, društveno premoženje znaša sedaj 73.774 Din, Siferjev fond pa 52.970 Din. Na predlog revizorja Vidmarja je bila nato soglasno podeljena odboru razrešnica.

Na predlog g. Sturma je bil izvoljen soglasno za predsednika zopet Janko Krek, v odbor pa: Alojzij Gril, Hinko Felber, Ciril Kobal, Alojz Hočevar, Viktor Bogataj, Jakob Novak, Ludovik Remec, Rudolf Vidmar in Slavko Černe, za revizorja pa Franc Zalokar in Lojze Dular, za predsednika razsodišča pa Franc Urek.

Pri slučajnostih se je sklenilo, da se iz Siferjevega fonda izplača ob primeru smrti društvenega člana svojcem 3000 Din podpore, če je bil umrl vsaj pet let član društva. V kuratorij Siferjevega fonda so bili nato izvoljeni Alojzij Gril, Ferdo Bačič in Martin Živic.

Nato je predsednik Krek zaključil v vsakem pogledu uspeši občni zbor.

Sporazum s francoskimi upniki

Že v svojem ekspezuju v proračunski debati je omenil finančni minister, da je bil dosežen sporazum s francoskimi lastniki naših državnih obveznic, ne da bi pri tem navedel podrobnosti tega sporazuma. Sedaj se uradno sporočajo te podrobnosti:

Dne 9. marca je bil v Parizu parafiran sporazum, ki je bil dosežen med zastopniki jugoslovanske vlade in zastopniki odbora za zaščito francoskih upnikov glede olajšav pri plačevanju pred in povojnih posojil naše države v Franciji.

Kakor znano, je ustavila naša vlada v oktobru lanskega leta plačevanje obresti in amortizacija za vsa tuja posojila. Vlada je bila prisiljena na ta korak na eni strani vsled splošne gospodarske krize, ki je zadela ves svet, zlasti pa našo državo kot izrazito agrarno državo, na drugi strani pa vsled Hooverovega moratorija in prenehanja vseh reparacijskih plačil, vsled česar je izgubila znaten letni dohodek v tujih devizah.

Zavedajoč pa se svojih dolžnosti, se je trudila kr. vlada, da čim preje legalizira to izjemno stanje in da doseže v interesu svojega kredita v tujini s tujimi lastniki naših državnih papirjev takšen sporazum, ki bo dovolj upošteval njene manjše plačilne sposobnosti v tujih devizah.

Pogajanja, ki so se v ta namen vršila s francoskimi upniki, kot našimi glavnimi upniki, so se končala s popolnim uspehom.

Adria prašek je boljši

Po vsestranski proučitvi našega finančnega in denarnega položaja, je pristal odbor za zaščito francoskih upnikov na sporazum, čegar glavne odredbe določajo:

Amortizacija vseh pred in povojnih posojil se ustavlja za tri leta, t. j. od 14. oktobra 1932 do 14. oktobra 1. 1935. Državna blagajna se oprošča za ves ta čas vsakega prenosa tuje valute iz tega vzroka.

Glede izplačevanja zapadlih kuponov v

tem času se nudi lastnikom državnih papirjev ena od teh možnosti:

1. zamenjava dospelih kuponov proti posebnim fundiranim obveznicam poleg 10% izplačila vrednosti kuponov v gotovini, t. j. v francoskih frankih;

2. izplačilo v državi v dinarjih, zaračunanih po njih zakoniti zlati veljavi, toda pod pogojem, da se more s temi dinarji razpolagati edino v mejah naših predpisov o devizno-valutarnem prometu. (V tem primeru morajo biti kuponi predloženi v izplačilo v teku šestih mesecev z dne njih dospelosti.)

Fundirane obveznice se glase na 250, 500 in 1000 frankov in se obrestujejo po 5 odstotkov letno ter zapadejo vsakega 14. oktobra. Obveznice morajo biti amortizirane najkasneje v 25 letih, počenši s 14. oktobrom 1932. Amortizacija se vrši z odkupom na borzi ali z izžrebanjem, z ozirom na to, če je tečaj obveznice nad ali pod njeno nominalo.

Za izplačila izpod 250 frankov se izdajajo potrdila po 5 in 50 frankov, ki se ne obrestujejo, pač pa se morejo združiti in zamenjati z obveznicami po 250, 500 in 1000 frankov.

Izplačila fundiranih obveznic, vračunajoč tu tudi izplačila 10% vrednosti, morajo biti zagotovljena iz državnih sredstev, pri čemer se mora v prvi vrsti uporabiti svoboden odvišek v višini 20% iz klirinškega prometa s Francijo, ki je po preje doseženem sporazumu na razpolago naši Narodni banki.

Z izdajo fundiranih obveznic se doseže osvoboditev deponiranih zneskov v dinarjih za dosedanje službo tujih posojil. Z doseženim sporazumom se predvideva naganje vseh tako osvobojenih zneskov na poseben račun Narodne banke in njih izkoriščavanja v svrhu zboljšanja finančnega in denarnega položaja v državi.

Ta sporazum postaja takoj veljaven, ko bo dosežen sporazum tudi z drugimi lastniki naših državnih papirjev, kar se mora izvršiti še pred prvim majem.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporočila

špecerijsko blago

**več vrst žganja, moka
ter deželne pridelke
— kakor tudi razno-
vrstno
rudniško vodo**

**Lastna pražarna za kavo in
mlini za dišave z električnim
obratom**

Telefon št. 26-66 Ceniki na razpolago!

KONFERENCA DRŽAV AGRARNEGA BLOKA

Rumunska vlada je razposlala vabila za konferenco držav agrarnega bloka srednje in južnovzhodne Evrope, ki bo dne 28. aprila v Bukarešti. Na tej konferenci naj bi se države agrarnega bloka dogovorile za skupen nastop na svetovni gospodarski konferenci. Nadalje naj bi se proučilo vprašanje uporabe preferenčnega sistema in ustanovitve mednarodnega fonda za zboljšanje državnih financ, kakor je to že bilo sklenjeno na konferenci v Stresi.

Že v 24 urah

barva, plesira in k-milno snail obleke, klobake itd. škrobi in svetlelika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. — Selenburgova ul. 8.
Telefon št. 22-72.

NARODNI DOHODEK V NEMČIJI PADEL

Letni dohodek delavcev, nameščencev in uradnikov je bil v Nemčiji precejšen leta 1932 na 25-7 milijard mark, dočim je znašal v letu 1929 44-5 milijard. Kosmati tedenski zaslužek nemškega delavca je padel od 37 mark v letu 1929 na 26 mark v letu 1932, zaslužek nameščencev pa od 242 na 186 mark.

Po svetu

Proračun je bil po celonočni seji z 243 glasovi proti 12 sprejet tudi v podrobnostih. Takoj nato je bil dostavljen senatu, ki ga bo gotovo sprejel v določenem času, da bodo dvanaestine nepotrebne.

Svet balkanske konference je sklenil, da pridejo na dnevni red oktobrske balkanske konference v Solunu ta vprašanja: 1. izvedba sedanjih sklepov, 2. sodelovanje balkanskih držav na gospodarskem polju, 3. vprašanje medsebojnega prometa med balkanskimi državami.

Bolgarski kmetije, združeni v opozicijsko zvezi »Aleksander Stambolijski«, so se na svojem kongresu izjavili za sporazum z Jugoslavijo pod pogojem, da ostane neodvisnost Bolgarske zagotovljena.

MacDonald se je v spremstvu zunanjega ministra Simsona sestal v Rimu z Mussolinijem, ki je predložil nov načrt o sporazumu veselih, da se zagotovi mir v Evropi. Po tem načrtu bi se ustanovil direktorij Anglije, Francije, Italije in Nemčije, ki bi odločal o vseh aktualnih vprašanjih. Mala antanta in Poljska ne bi bile prežrti.

Adria prašek je boljši

Zastopniki držav Male antante so se sestrili v Ženevi pod predsedstvom zunanjega ministra Jeftića in ugotovili, da vsebuje MacDonaldov razorožitveni načrt nekatera določila francoskega načrta. Države Male antante so pripravljene sodelovati za uspeh razorožitvene konference.

Avstrijski Zvezni svet je sklenil ostro resolucijo proti diktaturi Dollfusove vlade in naročil predsednikom zveznega sveta, da zahtevata od predsednika republike imenovanje nove vlade, ki bo zvesta ustavi. Avstrijska vlada je odpoklicala z dopusta vse oficirje in vojake.

Šef dunajske policije dr. Brandl je moral odstopiti, ker je preostro nastopil proti heimwehrovcem in preprečil njih puč.

Hitler se je pričel pogajati s centrom, ker nimajo brez centroma hitlerjevci v parlamentu dvotretjinske večine, ki je potrebna za spremembo ustave.

Trg republike pred parlamentom je berlinska občinska uprava zopet preimenovala v Kraljev trg.

Tako zelo se je denuncijantstvo razvilo med hitlerjevimi kandidati za službena mesta, da je moral minister Göring javno nastopiti proti temu denuncijantstvu.

Vse židovske advokate, sodnike, uradnike, ki niso bili na fronti, nameravajo hitlerjevci odpustiti. Visoki cilj hitlerjevske štiriletke je tudi ta, da bo Nemčija očistena vseh židov.

Poljski židje so pričeli v protest proti preganjanju židov v Nemčiji bojkotirati nemške izdelke.

Bojkot vseh nemških filmov, tudi onih s francoskim in angleškim besedilom, je proglasila poljska filmska centrala v sporazumu z lastniki kinematografatov.

Berlinski sovjetski veleposlanik je bil nenadoma odpoklican in se vrnil v Moskvo. Politični krogi razlagajo njegov odpoklic kot posledico ostrega nastopa nemške vlade proti komunistom, kar bi moral veleposlanik prepričati.

Rakovski ni bil ubit, kakor demantirajo sovjeti. Vest o njegovem umoru je prišla iz Carigrada na podlagi neke informacije, ki jo je prejel Trocki.

Ker so sovjeti aretirali več angleških nameščencev v Rusiji, katerim grozi smrtna kazen in ker je bila intervencija angleške vlade v prilog teh aretirancev brezuspešna, so se rusko-angleški odnosi tako poslabšali, da ni izključen prelom diplomatskih odnosov med obema državama.

Ker pripravlja Čankajšek protiofenzivo v provinco Džehol, so sklenili Japoanci, da bodo pričeli z ofenzivo od Ciencina na Peking.

Vsi člani upravnega odbora Gospodarske banke za južno Srbijo so bili aretirani, ker se je ugotovilo, da je upravni odbor banke oškodovalec Drž. hip. banko za nad 7 in pol milijona Din.

Brezposelnih je bilo v Italiji koncem januarja 1.225.470, koncem februarja pa že 1.329.387.

Osrednja banka nemških hranilnic v Pragi je zaprosila za moratorij.

Imperial Chemical Trust v Londonu izkazuje za lani 6.415.423 funtov čistega dobička, za poldrug milijon funtov več ko leta 1931. Izplačal bo 6% dividendo. Poleg tega bo Trust vrnil nameščencem ves znesek reduciranih plač.

Denarstvo

STANJE NARODNE BANKE

Po izkazu z dne 15. marca se je stanje Narodne banke od 8. t. m. izpremenilo takole (vse v milijonih dinarjev):

Zlata in devizna podloga se je zmanjšala za 4,3 na 1935,5 in sicer je zlato naraslo za 0,003 na 1762,4, valute za 0,2 na 0,5, a še devize padle za 4,5 na 173,6. Devize, ki ne spadajo v podlogo, pa so se dvignile za 3,3 na 13,2. Vsota kovane denarja je narasla za 2,8 na 213,8.

Posojila padajo še nadalje. Eskont je padel za 6,8 na 2031,8, lombard pa 1,4 na 339,8 milijonov Din.

Prejšnji **predjudni državni** so se dvignili za 0,18 na 1811,1.

Vrednosti **fondov in nepremičnin** je ostala v glavnem neizpremenjena; večja sprememba je le pri rezervnem fondu, ki je narasel za 1,7 na 77,2.

Otok bankovcev se je zmanjšal za 33,3 na 4587, obveze na pokaz pa so se povečale od 854,2 na 875,1 milijonov Din.

Skupno kritje je ostalo neizpremenjeno na 35,43%, samo zlato kritje pa se je povečalo od 32,17% na 32,24%.

Obrestna mera je ostala neizpremenjena.

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO V LJUBLJANI

Redni občni zbor Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani se je vršil v soboto, dne 18. t. m. dopoldne. Zbor je sprejel vse sklepe, ki smo jih že objavili v našem listu, in je sklenil, da se bo izplačala 9% dividenda od 1. aprila naprej. Uprava in nadzorstvo zavoda sta ostala ista. Bilanca, ki smo jo že objavili, pokazuje lepo uspevanje tega denarnega zavoda, ki je kljub hudi krizi zaključil lansko leto zelo zadovoljivo. Uprava, ki je spretno vodila zavodovo poslovanje, je lahko z uspehom zadovoljna. Sedanja dividenda je samo za 1% nižja od dividende za leto 1931., ki je znašala 10%. Iz bilančnih postavk naj navedemo, da je znašal dobiček 2,95 milijona Din (2,32 milijona za l. 1932. in 0,63 milijona Din prenos iz l. 1931.). Dobitek iz lanskega leta je kljub krizi le za 0,32 milijona manjši kakor v l. 1931. Celotni dobiček s prenosom (0,62 milijona) iz l. 1931. se razdeli na 5% dividendo, 10% tanižemo upravnemu svetu (0,17 milijona), 3% tanižemo nadzorstvu (0,05 milijona), 4% superdividendo (0,50 milijona), dotacije rezervnemu fondu za dubiozne terjatve (0,90 milijona), dotacije pokojninskemu skladu (0,10 milijona), dotacije za obče koristne namene (0,05 milijona) in prenos na novi račun (0,56 milijona Din). Vloge na vložne knjižice so znašale lani 58,83 milijona Din. Celotni blagajniški promet je dosegel v l. 1932. 917,09 milijona nasproti 1560,14 milijona Din v l. 1931.

*

Francosko-srbska banka je imela lani s prenosom iz predlanskega leta 1,64 milijonov čistega dobička in bo izplačala 25 frankov dividende od delnice, kar odgovarja 5% obrestovanju.

Iz bilanc 8 velikih švicarskih bank je razvidno, da so lani v primeri z l. 1931. padli dolžniki od 718 na 539, menične terjatve od 951 na 807, dolžniki po tekočem računu od 2647 na 2414 milijonov švic. frankov. Vloge z rokom so padle od 889 na 629, akcepti od 339 na 193, upniki od 470 na 338 in obveze na pokaz od 1520 na 1491 milijonov švic. frankov. Povečalo pa se je razmerje med lastnimi in tujimi sredstvi.

Priporoča se

GREGORC & Ko.
LJUBLJANA

Veletrgovina specerijskega in kolonijalnega blaga, raznega žganja in spirita

TELEFON: 22-46 Brzofavi: GREGORC
Zahtevajte specialne ponudbe!

ZAKON O JAMSTVU VLOG

Finančni odbor senata države Newyork je sprejel zakonski načrt o ustanovitvi posebnega fonda v višini poldruge milijarde dolarjev, ki naj jamči za vloge v bankah. Vsaka banka mora v ta fond naložiti deset odstotkov svojih vlog.

Obiščite avtomatični bufet
DAJ-DAM

Davčna vprašanja

Dr. Ivan Likar

Sodbe upravnega sodišča v Celju po zakonu o neposrednih davkih

K čl. 32, točka 7.

1. Za oprostitev zgradarine tvorniških in drugih industrijskih zgradb, kamor se šteje tudi rudarstvo, zgradb za javna skladišča, železniskih zgradb, v kolikor te zgradbe ne služijo za prebivanje ali za prodajalnice ali za druga podjetja in druge obrate, ni potrebno, da obratujejo ta podjetja v polnem obsegu in da plačujejo pridobnino, temveč zadostuje, da se v podjetju vršijo pripravljalska dela radi poznejše otvoritve rednega poslovanja. — F 282/30.

2. Tudi zgradbe za pridobivanje slatinske vode morejo biti oproščene zgradarine po tem določilu zakona, kajti pridobivanje slatinske vode spada med industrijska podjetja, ako ima bistvene znake tvorniškega obrata: razmeroma veliko število nameščenec, razmeroma velik obseg obratnih prostorov, velik obseg produkcije, velika glavica v razmerju do enote produkta itd. — F 249/31.

K čl. 34, točka 2 in 4.

1. Primerjanje stanovanj po teh določbah zakona je izvršeno pravilno le, če je v spisih točno označeno stanovanje, s katerim se je primerjalo. — F 232/31.

2. Davčna osnova je po teh določbah zakona številčno določeni znesek in se mora določiti z zneskom, kolikor znaša najemnina primerjalnega objekta. — F 11/31.

3. O podobnem stanovanju se more govoriti le, če je zgradba, v kateri se nahaja, po legi, materialu in stavbni izvedbi enaka zgradbi, v kateri se nahaja stanovanje, katerega najemninska vrednost naj se ugotovi, in če sta obe stanovanji približno enaki glede števila in velikosti sob, če že ne glede vseh pritliklin. — F 245/32.

4. Kljub neizpremenjenemu stanju primerjalnega in primerjanega objekta in kljub neizpremenjenim najemnina v primerjalnem objektu sme davčno oblastvo v novem davčnem letu ugotoviti višjo davčno osnovo, ako vpošteva drugo zgradbo kot primerjalni objekt. — F 316/32.

K čl. 36.

Stroški za popravilo in preureditev lokala niso posebej odbitni od kosmate najemnine, nego so že vpoštevani v stalnem odbitku čl. 36. — F 282/32.

K čl. 36.

1. Za razvrščanje davčnih zavezancev v posamezne skupine čl. 42 so pristojne davčne uprave in finančna direkcija in ne davčni in reklamacijski odbori. — F 174/30.

2. Borzni senzali spadajo pod čl. 42 skupina 2 točka 1 a in ne točka 1 b. — F 255/31.

3. Civilni geometri spadajo pod čl. 42 skupina 2 točka 1 a, ne glede na to, ali imajo odprto pisarno ali ne. — F 275/31.

4. Lastnik učnega zavoda, ki sam poučuje a ima najete tudi tuje učne moči, spada pod čl. 42 skupina 2 točka 1 a. — F 251/31.

5. Prodajalka peciva, ki nima strokovne usposobljenosti za pekovo obrt in tudi ne sodeluje pri proizvodnji peciva, ni kvalificiran pomočnik v smislu čl. 42 skupina 2 točka 2 a. — F 47/32.

6. Obrat, ki delajo s stroji na pogon, spadajo pod čl. 42 skupino 2 točka 2 a, ne glede na to, kakšen gospodarski pomen imajo ti stroji v obratu davčnega zavezanca: ali da se prihranijo človeške delovne moči ali da le olajšajo človeško delo — v kolikor gre seveda za takšna obrtna podjetja, ki že iz drugih razlogov ne spadajo v 1. skupino. — F 47/32.

K čl. 45.

1. Pri izračunavanju presežka dohodka, ki je radi industrijskega predelovanja lesa zavezan pridobnini, se vpošteva kot odbitna postavka vrednost lesa na parnju in ne le katastrski čisti donos gozdnih parcel. — F 109/30.

2. Predelovanje na izrazito industrijski način je podano tedaj, če se radi višje stopnje predelave in načina predelovalnega postopanja vrednost obrtnega produkta v glavnem ne ravna več po vrednosti sirovine nego po drugih

činiteljih. Pri tem je pa brez pomena, če je ta obrtni produkt že dokončni izdelek ali sele polfabrikat. — F 206/32.

3. Kmetovalec je oproščen pridobnine za les, ki ga prodaja iz lastnega gozda, tudi tedaj, če trguje tudi s tujim lesom. — F 129/31.

K čl. 48.

1. Pogoji za odpis davka po tem določilu zakona so

a) da je podjetje popolnoma in trajno prenehalo in

b) da je davčni zavezanec to prijavil.

Podjetje, ki je ustavilo proizvodnjo, prodaja pa še vedno proizvode iz zaloge, ni izpolnilo pod točko a) navedenega razloga, kajti prodajanje proizvodov je bistven del pridobitnega poslovanja, kajti šele s prodajanjem nastane dohodek, ki po čl. 52 tvori davčno osnovo. — F 221/31.

2. Na davčno obveznost ne vpliva dejstvo, da se je izvrševal obrat ali poklic zoper zakonske določbe ali brez obrtnega dovoljenja. Odločilno je le dejansko pridobitno poslovanje. — F 197/32.

K čl. 50.

Cetudi javna trgovinska družba ni pravna oseba, je vendar v smislu čl. 50 davčni zavezanec, kajti po čl. 111 trgovinskega zakona more pod svojo firmo pridobivati pravice in sklepati obveznosti, sme tudi pred sodiščem tožiti in tožena biti. —

Poedini družabniki torej niso davčni zavezanci, pač pa jamčijo v smislu trgovinskega zakona in čl. 146 zakona o neposrednih davkih solidarno za davek od podjetja družbe. — F 162/32.

K čl. 53.

1. Davčni zavezanec ima pravico na odmero pridobnine po čl. 53-55 le, če predloži istočasno s prijavo, na izrečni poziv davčnega oblastva pa tudi še pozneje, najkasneje pa na seji davčnega odbora bilanco in račun izgube in dobička ali začetni in končni inventar. — F 147/32.

2. Če je davčni zavezanec pravočasno predložil navedene račune, mora davčni in reklamacijski odbor, če kljub temu ne ugotovi čistega dohodka na podstavi teh računov, v svoji odločbi navesti, zakaj teh računov ne smatra za verodostojne oziroma zakaj smatra, da so trgovinske knjige davčnega zavezanca neravno vodene. — F 224/32.

3. Kartotečni sistem knjigovodstva sam ni zadosten za postopanje po čl. 53-55. Zadostno pa je, če se vodi knjigovodstvo kombinirano po kartoteki in toliko po vezanih knjigah, kolikor je to potrebno, da se doseže popolna zanesljivost in prepreči vsaka zloraba. — F 213/31.

K čl. 54 točka 1.

Najemninska vrednost se more po tem določilu odbiti le v onem znesku, ki se je vzel za podlago pri odmeri zgradarine. — F 148/30.

K čl. 54 točka 4.

Za obresti dolga, ki obremenjuje posel (trgovino), se ne morejo smatrati obresti dolga, najetega za nakup hiše, kjer se nahaja trgovina, četudi bi se dokazalo, da se je hiša nakupila samo radi trgovine v hiši. — F 125/30.

K čl. 54 točka 4 in čl. 55 točka 6.

Izposojeni kapital za postavitev parne peči in za preureditev pekarnje je vložen kapital. Zato tudi obresti takšnega kredita niso odbitne. — F 211/30.

(Dalje prihodnjic.)

PRORAČUN ZAGREBSKE OBČINE

Mestno načelstvo je predložilo novi proračun, ki izkazuje 144,6 milijonov Din izdatkov in ki je za 12,7 milijonov večji od lanskega. Dohodki so proračunani na 127,1 milijonov in so za 4,7 milijonov manjši od lanskih. Primanjkljaj v višini 17,5 milijonov se bo pokrila z občinskimi 35-odstotnimi dokladami na državne neposredne davke, ki znašajo nekaj nad 50 milijonov.

Proračuni mestnih podjetij znašajo 110,9 milijonov, za 27,6 milijonov več kot lani in sicer znaša proračun plinarne 27,1 (+ 0,8), električne centrale 74,4 (+19,3), vodovoda 8,2 (+ 1,2) in ekonomije 1,0 (— 0,3) milijonov Din.

FRANCOSKO-MADJARSKI KLIRINŠKI SPORAZUM

Od 6. t. m. je v veljavi novi francosko-madjarški klirinški sporazum. Za enkrat bo veljal tri mesece. V tehničnem pogledu ima novi sporazum to novost, da morejo vršiti uvozniki svoja vplačila ne samo pri Narodni banki, temveč na vezane penge tudi pri pooblaščenih bankah. Obenem s klirinškim sporazumom je bil podpisan tudi dodatek k trgovinski pogodbi, ki priznava Madjarski preferencial za koruzo.

OMEJITEV JAJCNEGA UVOZA NA ČEŠKOSLOVAŠKEM

Jajca so na Češkoslovaškem padla v ceni za celih 100% in sicer od 50 na 25 vinarjev za kos. Ta padec cen je posledica velikega uvoza cenih jajc iz Poljske. Trgovci z jajci so vsled tega imeli velike izgube. Da se cene popravi, je devizna komisija znižala uvozni kontingent za jajca za marc od 40 na 20 vagonov, poleg tega je uvoz jajc vezan na posebna dovoljenja.

PRODUKCIJA UMETNE SVILE NA POLJSKEM

Prvič po vojni je lani padla na Poljskem proizvodnja umetne svile. Dočim je bilo leta 1931 izdelane 3,400.000 kg umetne svile, je bilo lani samo še 2,950.000 kg. Izvoz umetne svile pa je ostal po količini na isti višini, okoli 1 milijona kg, dočim je po vrednosti nazadoval od 7,5 na 6,2 milijona zlotov. Zelo pa je napredovala poljska produkcija umetne svile po svoji kvaliteti. Z neumornim delom se je posrečilo poljskim fabrikam, da so poboljšale umetno svilo po kvaliteti in krepkosti za 50 odstotkov. Boljši način barvanja je omogočil, da se poljska umetna svila uporablja sedaj tudi za razne krepe in podobne tkanine.

Vreče

kupuje in prodaja

ALOJZ GREBENC, Ljubljana

Tyrševa (Dunajska) cesta 36

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz o imovini trgovca **Krieka Franca** v Celju. Konkurni sodnik dr. Vičar, upravnik mase odvetnik dr. Hrašovec Milko. Prvi zbor upnikov pri sodišču v Celju dne 1. aprila ob 9. Oglasitveni rok do 24. aprila. Ugotovitveni narok dne 29. aprila ob 9.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini **Konzumne zadrage v Hrastniku**. Poravnalni sodnik dr. Pernat, poravnalni upravnik dr. Flego, odvetnik v Laškem. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Laškem dne 24. aprila ob 9., oglasitveni rok do 19. aprila. Kvota 40%.

Potrjena je prisilna poravnava trgovca **Ivančiča Josipa** v Ljubljani.

Končano je poravnalno postopanje v zadevi trgovca **Sicherla Engelberta** v Sp. Polskavi.

IZ ZADRUŽNEGA REGISTRA

Vpisali sta se zadrugi:

Mobilna kreditna zadruga, r. z. z. o. z., ki bo zaključevala in sprovajala hranilne in posojilne pogodbe na podlagi vzajemnosti, kakor za nabavo premičnin, odplačilo dolgog, izplačilo dot itd.

Prometna zadruga, r. z. z. o. z. za blagovni promet. Razpečavala bo pridelke in izdelke svojih udov, ustanavljala in vzdrževala zadruga skladišča in prodajalne ter sploh podpirala gospodarstvo svojih članov.

KLIŠEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
KLIŠARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

Občni zbor Obrtniškega društva

Agilno in za napredek obrtništva tako pomembno Obrtniško društvo je imelo v nedeljo dopoldne v Ljubljani svoj občni zbor, ki je znova potrdil, da se Obrtniško društvo v polni meri zaveda svojih velikih nalog za korist obrtniškega stanu. Nedeljski občni zbor pa je bil v tem pogledu posebno pomemben, ker je mogel poročati o skorajšnji otvoritvi Vajeniškega doma, v katerem bo prostora za približno 500 vajenk in vajencev. Eno najtežjih vprašanj bo s tem nad vse pričakovanje ugodno rešeno. Nič več se ne bo treba obrtniku spominjati svoje vajeniške dobe kot najtežje dobe v svojem življenju.

Ker je bil zaslužni predsednik Rebek zadržan, je vodil občni zbor podpredsednik Igljč, ki je prečital poročilo predsednika Rebeka. V lapidarnih besedah omenja poročilo težaven položaj obrtnika, ki ima vedno manj dela; da se po orodju in strojih že nabira prah. Javne dajatve pa so vedno večje in so že prekoračile vsako mero znosljivosti. Ponovno mora zato občni zbor opozoriti vse merodajne činitele, da so javna bremena za obrtnika previsoka in prav tako previsoke tudi socialne dajatve. Nato govori poročilo o vajeniškem vprašanju. Vzgoja vajeniškega naraščaja je najvažnejše vprašanje obrtniškega stanu. Z ustanovitvijo Vajeniškega doma je položen temeljni kamen za razmah našega rokodelstva. Zlasti pa je potrebna solidarnost vseh obrtnikov.

O intenzivnem delu društva je poročalo tajniško poročilo. V Konjicah in v Rogaški Slatini sta se ustanovili s sodelovanjem društva dve novi društvi. Zivahno so delovali tudi vsi društveni odseki. O delu odsekov so poročali: g. Milko Krapež o vajeniškem odseku, podpredsednik Igljč pa o strokovnem odseku. O društvenih financah je poročal blagajnik Urbas. Na predlog revizorja Zajca je bil odboru soglasno podeljen absolutorij.

O Vajeniškem domu je nato poročal g. Krapež. Pred tremi leti je Obrtniško društvo začelo organizirati vajence in že na prvi sestanek je prišlo skoraj 500 vajencev in vajenk. Vedno večja je postajala potreba po vajeniškem domu. Društvu se je posrečilo, da je našlo v prostorih bivšega Invalidskega doma v nekdanji šentpetrski vojašnici potrebne prostore, ki jih je dala na razpolago mestna občina, za opremo pa je poskrbela banska uprava. Vajeniški dom bo namenjen vsem vajencem Dravske banovine. Sprejemal pa bo pod svojo streho tudi pomočnike, ki se bodo mudili v Ljubljani zaradi izpitov ali podobnih opravkov. V domu bodo imeli vajenci hrano in stanovanje. Upravljal bo Vajeniški dom deseteročlanski kuratorij, čegar predsednik bo vsakokratni predsednik Obrtniškega društva. V kuratoriju pa bodo tudi zastopniki banske uprave, mestne občine ter raznih gospodarskih korporacij. Zasluga za ustanovitev Vajeniškega doma gre posebej še senatorju dr. Rožiču, banski upravi, mestni občini, Zbornici za TOI, predsedniku Rebeku in blagajniku Urbasu.

Nato so se vršile volitve in je bil z vzklikom izvoljen stari odbor s predsednikom Rebekom na čelu.

Nov uspeh za napredek obrtniškega stanu je bil občni zbor Obrtniškega društva in trajna je njegova veljava vsled ustanovitve Vajeniškega doma.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 18. marca 1933 objavlja med drugim: Zakon o mednarodni konvenciji o fiskalnem režimu tujih avtomobilskih vozil. — Razno mednarodne konvencije k temu fiskalnemu režimu. — Objave o telefonskem prometu in o novih občinskih trošarinah; razglasi sodišče in uradov ter razne druge objave.

Dobava-prodaja

Dne 23. marca t. l. se bo vršila pri Komandi 59. pešadijskega polka v Celju licitacija glede dobave 2500 kg masti, 1000 kg olja, 1212 kg čebule, 185 kg kave, 65 kg cikorije in 25 kg čaja. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Direkcija državnih železnic Subotica sprejema do 25. marca t. l. ponudbe glede dobave dvokrilnih signalov; do 27. marca t. l. pa glede dobave polov.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 28. marca t. l. ponudbe glede dobave strujomerov; do 30. marca t. l. pa glede dobave 3000 kg masti in 2000 kg kave.

Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. marca

Vpisali sta se nastopni firmi:

Sedež: Kamnik.
Besedilo: Avtopočetje »Peregajnc«, družba z o. z.
Obratni predmet: Izvrševanje podjetja za prevažanje potnikov in blaga z motornimi vozili.

Visokost osnovne glavnice: 210.000 Din.

Na to vplačani zneski v gotovini: Dn 30.000, stvarna vloga v vrednosti 180.000 Din donesena.

Poslovodja: Rode Mihael, posestnik na Rovah št. 5.

Družbo zastpa poslovodja samostojno in podpisuje zanjo samostojno.

Družbena pogodba ima sledeča določila glede stvarnih vlog (aportov):

Družabniki vnašajo v družbo poleg gotovine v znesku 30.000 Din še potniški avto znamke »Tatra« s 50 HP in tridesetsedemimi sedeži v vrednosti Din 180.000.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 24. februarja 1933.

Firm. 116/33 — Rg C V 106/1.

*

Sedež: Maribor.
Besedilo: »Utensilia«, tovarna za izdelovanje industrijskih potrebščin, družba z o. z. v Mariboru.

Obratni predmet: Izdelovanje in prodaja tehničnih utensilij, potrebščin in pripomočkov za industrijske obrate.

Visokost osnovne glavnice: 100.000—dinarjev.

Poslovodje: Steglic Karol, trgovec v Mariboru, Zrinjski trg št. 8.

Za namestovanje upravičen je poslovodja samostojno.

Okržno kot trgovinsko sodišče v Mariboru, odd. III., dne 9. marca 1933.

Firm. 147/33 — Reg. C II 95/4.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Jesenice.
Besedilo: Iv. Gogala.
Obratni predmet: Izdelovanje čepic na tovarniški način.

Na podlagi kupne pogodbe z dne 15. januarja 1933 izbrise se dosedanja imetnica trdke Gogala Ivana, vpiše pa novi imetnik trdke Vuzela Jože, krojač na Jesenicah 17.

Obratni predmet odslej: Izdelovanje moških in dečjih oblek ter športnih čepic.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 3. marca 1933.

Firm. 156. — Rg A VII 58/2.

*

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: Jugo-Lutz, družba z o. z.
Po sklepu občnega zbora z dne 25. februarja 1933 se je izpremenil § 4 družbene pogodbe z dne 22. julija 1932.

Obratni predmet: § 4. se sedaj glasi:

t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg svinčenega minija in 400 kg mizarskega kleja.

Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 27. marca t. l. ponudbe glede dobave 250 m nepremočljivega impregniranega blaga.

(Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih).

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 23. marca t. l. ponudbe glede dobave kondenzatorjev in 2000 m jeklenih vrvi; do 25. marca t. l. pa glede dobave 30.000 kg cementa.

Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 30. marca t. l. ponudbe glede dobave 20 kg jekla.

Dne 24. marca t. l. se bo vršila pri Zeleniškem polku v Slav. Brodu licitacija glede dobave 1500 kg testenin, 4000 kg krompirja, 2000 kg masti, 200 kg paprike in 3500 litrov kisa.

Direkcija državnega rudnika Velenje

Predmet podjetja je: jugoslovanska prodajna centrala Lutzovih kurilnih naprav in raznih kovinskih izdelkov ter izdelovanje in popravila raznih strojev, armatur, raznih kovinskih izdelkov, kurilnih in ogrevalnih naprav s pomočjo ključavničarstva, kleparstva, kovinotiskarstva, pasarstva, livarstva, strugarstva, emajliranja, galvanizacije, hromiranja, brušenja in pečarstva na tovarniški način.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 3. marca 1933.

Firm. 187 — Rg CV 81/2.

*

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: Zadruga Gospodarska Banka u Ljubljani, podružnica Split.

Obratovadni predmet: isti.

Na podstavi občnega zbora družbe z dne 17. marca 1932. in seje upravnega sveta z dne 1. avgusta 1932. se vpišejo upravni svetniki: dr. Basaj Jože in Gabrovšek Franc, ravnatelja Zadružne zveze v Ljubljani, Jovan Janko, ravnatelj v Ljubljani, in Hrastelj Franc, ravnatelj Cirilove tiskarne v Mariboru ter podravnatelj Erce Franc.

Izbrise se upravni svetniki: Čeč Karl, Legat Evgen in Kobi Srečko ter prokuristi Gogala Franc, Gomišček Lucijan in dr. Božič Mirko.

Kr. okrožno kot trgovinsko sodišče v Splitu, odd. IV., dne 29. novembra 1932.

Firma: 630/32 — Reg. B. I. 156.

*

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: Franc Kovač, Prva slovenska zaloga čaja in ruma na debelo v Ljubljani.

Obratni predmet: Trgovina s čajem, rumom in mešanim blagom.

Besedilo odslej: Franc Kovač.

Obratni predmet: Trgovina s čajem, dišavami in špecerijo.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 3. marca 1933.

Firm. 183 — Rg A II 263/2.

*

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: S. Pretnar in drug.
Izstopil je javni družabnik Pretnar Slavko, vstopila pa je kot javna družabnica Pretnar Hedvika rojena Malovrh, soproga pekovskega poslovodje v Ljubljani, Tržaška c. 24.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 24. februarja 1933.

Firm. 49 — Rg A VII 106/2

*

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: Alojzij in M. Zorman.
Javna družabnika Zorman Alojzij in Zorman Metod sta se še preden je prvi dne 23. marca umrl, razdružila in razračunala. Zbog tega je prenehala javna trgovska družba. Umrljavi javni družabnik Zorman Alojzij se izbrise.

Dosedanji družabnik Zorman Metod vodi kot trgovec poedinec to trgovsko podjetje kot njegov izključni lastnik pod dosedanjim imenom.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 24. februarja 1933.

Firm. 161 — Rg A IV 91/2.

sprejema do 1. aprila t. l. ponudbe glede dobave 1 tropolnega sklepalca; do 3. aprila t. l. pa glede dobave 3400 kg koruznega zdroba, 40.000 kg pšenične moke, 1200 kg terpentinovnega mila, 1400 kg bučnega olja, 800 kg cikorije, 2000 kg masti, 600 kg sirove kave in 800 kg ječmenove kave. —

Oddaja mesta elektromehanika. Komanda Timočke divizijske oblasti v Zaječaru razpisuje mesto kvalificiranega elektromehaničarskega mojstra za parno pekarno. Ponudbe je poslati omenjeni komandi do 25. marca 1933. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Direkcija drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 27. marca t. l. ponudbe glede dobave gumijastega materijala.

Direkcija državne železarnice Vrešč-Majdan sprejema do 29. marca t. l. ponudbe glede dobave 300 kg gumbov, 2000 komadov grafitnih obrobov ter glede dobave raznih kemikalij.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 30. marca t. l. ponudbe glede dobave 200 m³ hrastovega lesa.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 27. marca t. l. ponudbe glede dobave 20 plošč železne pločevine, 400 komadov triglatih pil; do 10. aprila t. l. pa glede dobave aparatov za vodo (kondenzačni lonci).

Dne 30. marca t. l. se bo vršila pri dravski direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani licitacija glede dobave 400 kg tiskovnega papirja. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri pomožnem uradu te direkcije.)

Dne 30. marca t. l. se bo vršila pri Intendanturi Kosovske divizijske oblasti v Prištini licitacija glede dobave 130.000 kg premoga. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Dne 1. aprila t. l. se bo vršila pri ekonomskem oddelku Uprave državnih monopolov v Beogradu licitacija glede dobave 34.140 kg bencina.

Dne 4. aprila t. l. se bo vršila pri Komandi mornarice v Zemunu licitacija glede dobave raznega tekstilnega blaga; dne 5. aprila t. l. glede dobave 13.000 parov čevljev; dne 6. aprila t. l. pa glede dobave platna. (Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni komandi.)

Dne 4. aprila t. l. se bo vršila pri Upravi smodnišnice v Kamniku ofertna licitacija glede dobave 100.000 kg parafina in 100.000 kg žvepla.

Oddaja zakupa buffeta na postaji Bistrik se bo vršila potom ofertne licitacije dne 12. aprila t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Tržna poročila

MARIBORSKI SVINJSKI TRG

Na svinjski sejem z dne 17. marca 1933 je bilo pripeljanih 166 svinj. Cene so bile te: Mladi prašiči 5—6 tednov stari Din 120 do 125, 7—9 tednov stari 140—180, 3—4 mesece stari 250—380, 5—7 mesecev stari 450—530, 8—10 mesecev stari 550—580, 1 leto stari 800—1000; 1 kg žive teže 7-50 do 8, mrtve teže 11-50—12. Prodanih je bilo 111 svinj.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama

Začetek ob 20:

Torek, dne 21. marca: Zaprtó.
Sreda, dne 22. marca: Zadoščenje. Gospa Cathleena. Red Sreda.
Četrtek, dne 23. marca: Dame z zelenimi klobuki. Red B.

Opera

Začetek ob 20:

Torek, dne 21. marca: Morana. Red B.
Sreda, dne 22. marca: Pri treh mladenkah. Red C.
Četrtek, dne 23. marca: Samson in Dalila. Premiera. Izven.

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek -- Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani